

Det nationale miljø- og naturovervågningsprogram (NOVANA) - teknisk gennemgang for FMPU den 18. juni 2010

Formål

Overordnet formål med overvågningsprogrammet er:

- at tilvejebringe datagrundlag om naturen og miljøets tilstand
- at tilvejebringe datagrundlag om væsentlige forureningskilder

til brug for:

- at understøtte forvaltning af natur- og miljølovgivningen omkostningseffektivt og fagligt forsvarligt.
- at dokumentere natur- og miljøindsatser nationalt såvel som over for EU.

Direktiver / konventioner / nationale planer

Vandrammedirektivet

Habitatdirektivet

Fuglebeskyttelsesdirektivet

Rapporteringsdirektivet

Nitratdirektivet

Luftkvalitetsdirektiverne

Skaldyrvandedirektivet

Havstrategidirektivet

Grundvandsdirektivet

Konventioner: HELCOM, OSPAR, Bonn, Ramsar, Biodiversitet mv

Nationale handleplaner: vand- og naturplaner, Grøn Vækst, Ren luft til alle

Hvor mange delprogrammer

Overvågningsprogrammet er opdelt i 8 delprogrammer:

Vandløb

Søer

Grundvand

Marine områder

Arter og terrestrisk natur

Luft

Punktkilder (rensaneanlæg, industrispildevand, spredt bebyggelse, regnvandsudløb, dambrug)

Landovervågning (landbrugspraksis, næringsstofftab fra dyrkende arealer)

Formålet med revisionen

- Nyt program (2011-15)
- Et behovsbaseret program, som opfylder de nationale overvågningsforpligtelser og understøtter miljøforvaltningen
- Optimere overvågningsprogrammet ved fx at indføre ny teknologi, styrke anvendelsen af modeller samt harmonisere overvågningen på tværs af landet
- Fastlægge et omkostningseffektivt overvågningsprogram
- Opfølgning på aftale om Grøn Vækst

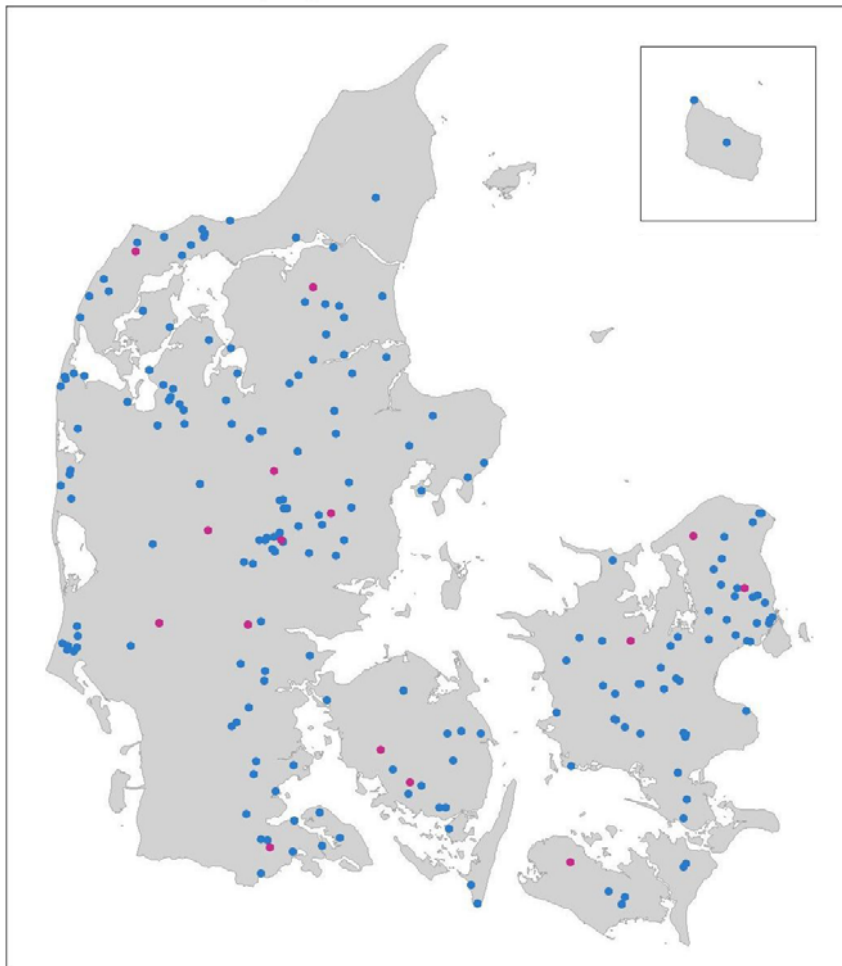
Fra national viden til både national og regional viden

Søprogrammet

- Økologisk tilstand (vandplanter)
- Kemisk tilstand (næringsstoffer, iltindhold, pesticider og MFS)
- Bevaringsstatus for fisk og vandplanter (4 fisk og 2 vandplanter)

Nationalt overblik over søer

- 15 intensive søer (19 gange årligt)
- Ca. 150 ekstensive søer (7 gange et år i programperioden)

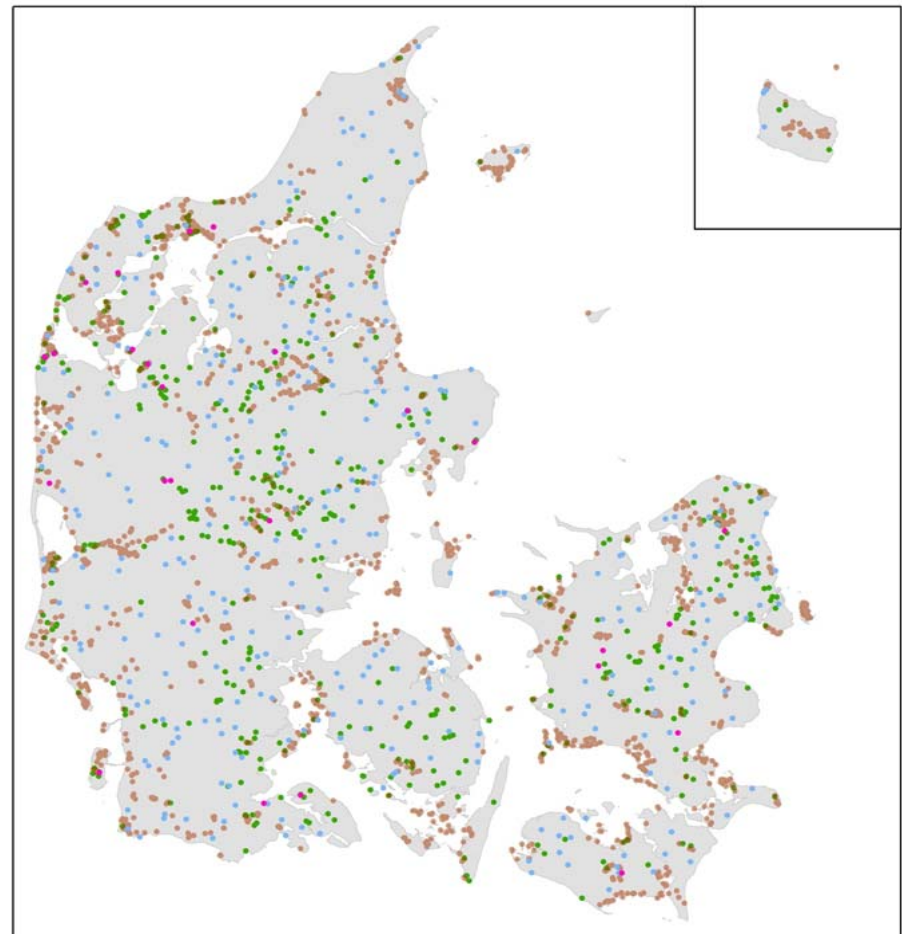
● Intensive søer
● Ekstensive søer

Regional viden om søer

- 638 søer i vandplanerne over 5 hektar
- Fokus på søer der ikke opfylder miljømålene

- Miljøfremmede stoffer i sediment
- Naturtypebestemmelse, udenfor natura2000
- Natura2000, naturtypebestemmelse af småsøer og vandhuller
- Ekstensive søer, 1-2 måleår i perioden

NB: stationsangivelse er ikke præcis, men antal er korrekt

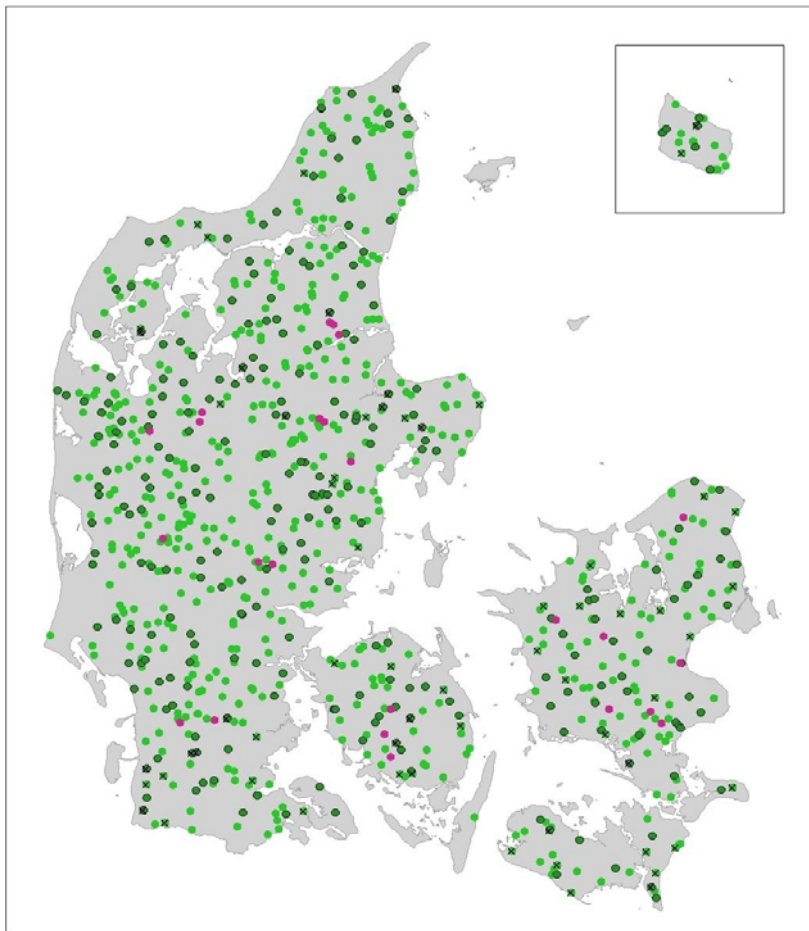
Fra national viden til både national og regional viden

Vandløbsprogrammet

- Økologisk tilstand
(Dansk Vandløbs Fauna Indeks DVFI -
sammensætning af smådyr)
- Kemisk tilstand (næringsstoffer, pesticider
og Miljøfremmedestoffer - MFS)
- Bevaringsstatus for fisk og vandplanter
- Stoftransport til søer og marine områder

Nationalt overblik over vandløb (økologisk tilstand)

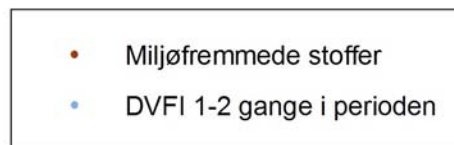
Ca. 800 stationer som i tidligere program

Vandløbsøkologiske stationer

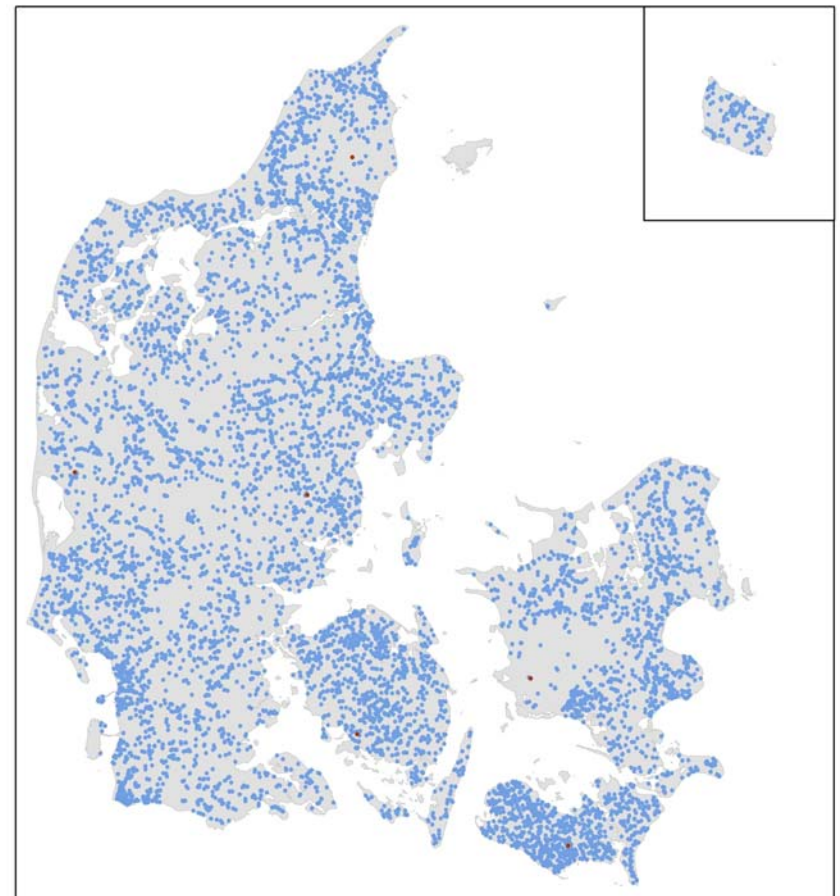
- × Stærkt fysisk påvirkede
- År til år-net
- DVFI tidsserie-net
- Lands-net

Regional overblik over vandløb (økologisk tilstand)

- vandløb med manglende viden (3200 stationer)
- vandløb som ikke opfylder (2500 stationer)

NB: Stationsangivelse er ikke præcist og kortet indeholder 8.200 stationer og ikke 5.700 som er det aktuelle antal stationer

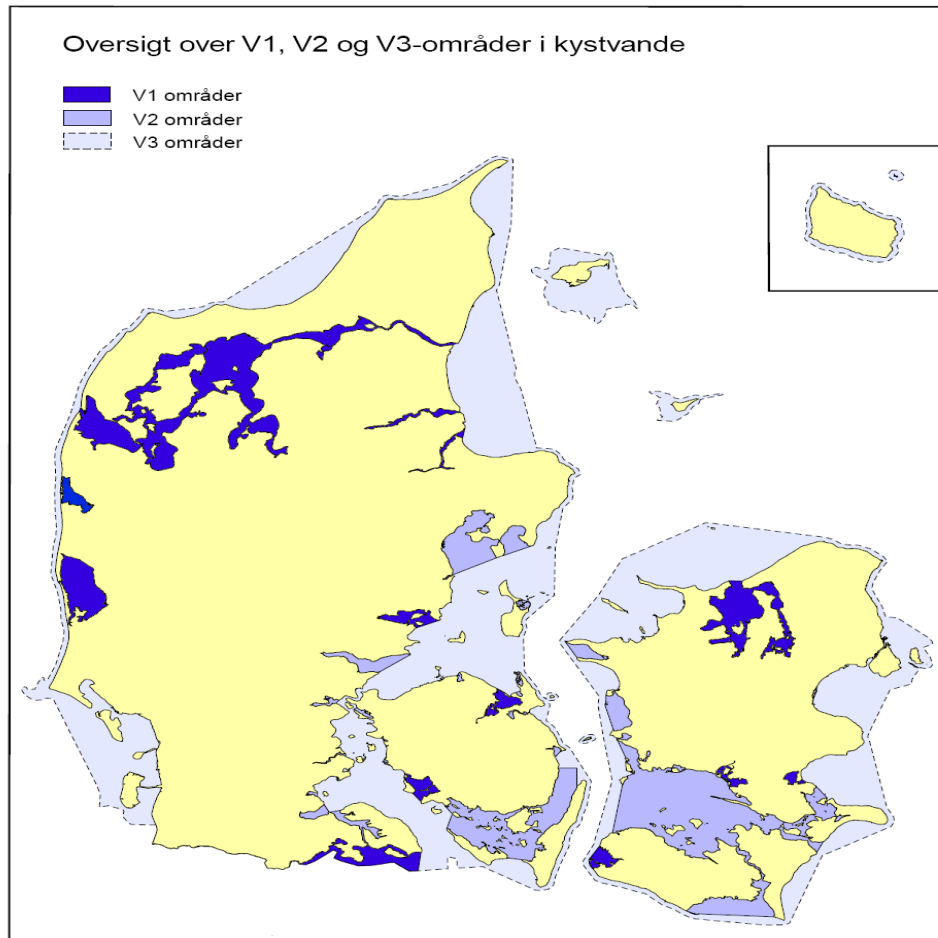
Fra national viden til både national og regional viden

Det marine program

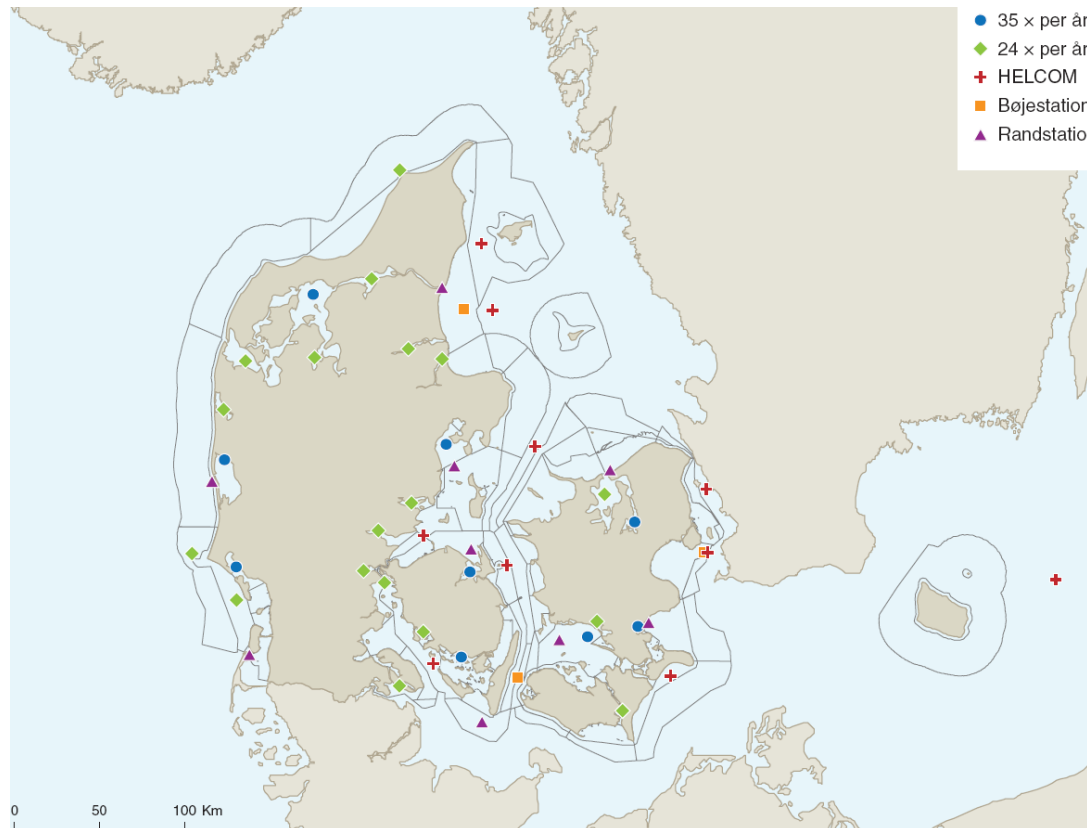
- Økologisk tilstand (ålegræs, store alger og muslinger)
- Kemisk tilstand (næringsstoffer, iltindhold)
- Bevaringsstatus for fisk og vandplanter

Overvågning af de marine områder

Overblik kemisk tilstand i de marine områder

- Ca. 50 stationer
- Plus 17 som endnu ikke er placeret

Flere naturtyper og arter overvåges

Naturprogrammet

- Bevaringsstatus for dyre- og plantearter samt naturtyper
- Overvågning af yngle- og trækfugle

Overvågning af naturtyper

- 28 naturtyper i gl. program

1084 stationer

Økonomi

- Videreførelse af eksisterende økonomisk ramme
- Justeret med de generelle statslige effektiviseringskrav

Videre proces i revisionen

- Offentlig høring inkl. konference for væsentligste interessenter
- Behandling af høringssvar og håndtering af kritik
- Tilretning af program og offentliggørelse på By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside